

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 3059/15

לפני :

כבוד הנשיאה מ' נאור
כבוד השופט ח' מלצר
כבוד השופט נ' הנדל

העותרת :

התנועה למען איכות השלטון בישראל

נ ג ד

המשיבים :

1. בנימין נתניהו, ראש ממשלת ישראל
2. היועץ המשפטי לממשלה
3. מבקר המדינה
4. סיעת הליכוד בכנסת ה-20
5. סיעת כולנו בכנסת ה-20
6. ח"כ משה כחלון, ראש סיעת כולנו
7. הכנסת (נמחקה)
8. ח"כ יואב גלנט, חבר בסיעת כולנו

תאריך הישיבה :

כ' בתמוז התשע"ה (07/07/2015)

בשם העותרת :

עו"ד צרויה מידד-לוזון ; עו"ד יעל קריב טייטלבוים

בשם המשיבים 1-3 :

עו"ד דנה בריסקמן

בשם המשיבה 4 :

עו"ד אבי הלוי

בשם המשיבה 7 :

עו"ד ד"ר גור בליי

בשם המשיב 8 :

עו"ד ד"ר אביגדור קלגסבלד ; עו"ד גל לויטה

פסק-דין

השופט ח' מלצר:

1. העתירה שלפנינו עוסקת במינויו של המשיב 8, חבר-הכנסת יואב גלנט (להלן: חה"כ גלנט, או גלנט)) לתפקיד שר הבינוי. העותרת, התנועה למען איכות השלטון בישראל (להלן: העותרת) מבקשת כי נורה למשיב 1, ראש ממשלת ישראל, להעביר את חה"כ גלנט מכהונתו, לנוכח התנהלותו הבלתי תקינה, לכאורה, במסגרת מה שמכונה: "פרשת הקרקעות", בה היה מעורב ואשר פרטיה יובאו להלן. עוד מבקשת העותרת כי נורה למשיב 3, מבקר המדינה, להשלים את הליכי הבדיקה שהחל בהם בשעתו בדבר חלקו של גלנט בפרשה האמורה, ולפרסם דו"ח בדיקה מלא בעניין.

אביא להלן את הנתונים הדרושים להכרעה.

תמצית הרקע העובדתי

2. בתאריך 14.5.2015, כוננה ממשלת ישראל ה-34, בראשות חה"כ בנימין נתניהו, לאחר שהתייצבה בפני הכנסת וזו הביעה בה את אמונה – בהתאם לסעיף 13(ד') לחוק יסוד: הממשלה. בתוך כך הושבע חה"כ גלנט לתפקיד שר הבינוי, על פי סעיף 14 לחוק-יסוד: הממשלה.

3. עוד קודם לכן, בתאריך 29.4.2015, נחתם בין: סיעת הליכוד (היא המשיבה 4) לבין: סיעת "כולנו" (היא המשיבה 5) הסכם קואליציוני, בגדרו הוסכם, בין היתר, למנות את גלנט למשרת שר בממשלת ישראל ה-34.

העתירה שלפנינו הוגשה עוד טרם שכוננה הממשלה, וזאת בעקבות ההסכם הקואליציוני האמור ולנוכח פרסומים בתקשורת, שמהם עלה כי תפקידו המיועד של גלנט יהיה שר הבינוי. יוער כי בתחילה – טענותיהם של העותרים בעתירה

התמקדו בניסיון למנוע את מינויו של גלנט לתפקיד שר הבינוי, ואולם, בהמשך, לאחר שהממשלה שהוצגה – זכתה באמון הכנסת וחה"כ גלנט אכן הושבע כשר הבינוי – ביקשה העותרת לתקן את עתירתה, כך שיוצא צו על תנאי שיורה למשיב 1 להעביר את חה"כ גלנט מכהונתו.

4. ביסוד הדרישה להעביר את חה"כ גלנט מכהונתו עומדת מעורבותו, לכאורה, של גלנט במסכת אירועים, שזכתה, כאמור, לכינוי: "פרשת הקרקעות", ואשר הובילה בשעתו (בשנת 2011) לביטול מינויו לתפקיד הרמטכ"ל, זאת בעקבות השתלשלות דברים שתוצג להלן:

(א) בתאריך 5.9.2010 החליטה ממשלת ישראל למנות את גלנט לתפקיד הרמטכ"ל. כשלוש שנים לפני החלטה זו, נחשף בתקשורת מידע בדבר שימוש חורג וללא הרשאה, שעשה גלנט, כביכול, בקרקעות מינהל מקרקעי ישראל במושב עמיקם, בו הוא מתגורר, וזאת בסדרת תחקירים שפירסם העיתונאי קלמן ליבסקינד (בעקבותיו ראו אור גם פרסומים עיתונאיים נוספים). בהמשך לחשיפות האמורות, מספר תושבים ממושב עמיקם עתרו לבית משפט זה כנגד התנהלותו הנטענת של גלנט ושל אחרים, וכנגד אי נקיטת צעדים על ידי הרשויות בהקשר זה (ראו: בג"צ 10762/07 עליזה גלקין נ' תת אלוף ארז צוקרמן ואח' (1.7.2009)). בעת שמיעת העתירה חזרו בהם העותרים מעתירתם כנגד גלנט, אגב כך שהמדינה הצהירה כי עניינו של גלנט והאחרים נמצא בטיפול ובמעקב.

לאחר שפרסומים נוספים בתקשורת חשפו כי גלנט לא חדל, לכאורה, מחלק מהחריגות שיוחסו לו, הוגשה לבית משפט זה עתירה נוספת – הפעם כנגד מינויו של גלנט לתפקיד הרמטכ"ל (ראו: בג"צ 6770/10 מפלגת התנועה הירוקה נ' ממשלת ישראל (7.2.2011) (להלן: בג"צ התנועה הירוקה)). יצוין כי עתירה זו נמחקה לבסוף, לאחר שהממשלה חזרה בה מהמינוי האמור, כמפורט בס"ק ד' שלהלן, וזאת בעקבות האירועים שיתוארו מיד בסמוך.

(ב) בסמוך לאחר הגשת בג"צ התנועה הירוקה יזם השר מיכאל איתן, שכיהן בממשלה שמינתה את גלנט לרמטכ"ל, פניה למבקר המדינה (להלן גם: המבקר)

וביקש אותו לברר את הטענות שהועלו כנגד גלנט. בעקבות זאת פתח המבקר בבדיקת המכלול.

(ג) יום לאחר שהתקיים הדיון בעתירת בג"צ התנועה הירוקה בבית משפט זה ונתבקשה עמדת היועץ המשפט לממשלה (להלן – היועמ"ש) במספר נושאים – פנה משרד מבקר המדינה לפרקליטות המדינה והודיע לה כי הוא מקיים בדיקה בפרשה. בעקבות זאת, הודיע היועמ"ש, בתאריך 18.1.2011, לבית המשפט כי בכוונתו לבקש ממבקר המדינה את ממצאי הבדיקה שנערכה על-ידי משרדו בסוגיות הנוגעות לשימוש במקרקעין על-ידי גלנט במושב עמיקם. ממצאי הבדיקה שערך המבקר הועברו ע"י המבקר לעיונו של היועמ"ש, על פי בקשתו, כאמור, אך לא פורסמו במלואם. כל שראה אור באותו שלב היתה הודעה שהוציא דובר משרד מבקר המדינה בתאריך 27.1.11 (להלן: הודעת הדובר – נספח ע/2 לעתירה), שבה פורטו עיקרי הנושאים שעלו בבדיקת המבקר. אביא עתה באריכות יחסית, את עיקרי הדברים שנמסרו בהודעה האמורה, וזאת לנוכח טענתה של העותרת כי תוצאות בדיקתו של המבקר נותרו כביכול במחשכים.

בהודעת הדובר הנ"ל נאמר כי המבקר הודיע שהוא העביר לידיעת היועמ"ש, על פי בקשתו ממבקר המדינה – חמישה נושאים עיקריים שעלו בבדיקת "פרשת הקרקעות" של האלוף גלנט במושב עמיקם – ואלו הם:

(א) פלישה לשטח ע"י האלוף גלנט: פרשת הפלישה לשטח של כ-28 דונם ונטיעה של מטע זיתים בו, מעבר לשטח של 35 דונם שנמסרו לאלוף גלנט על-ידי מינהל מקרקעי ישראל "לפנים משורת הדין". הממצא: אין מחלוקת כי האלוף גלנט פלש לשטח לא לו, כאמור בממצאי הבירור שנערך. גרסתו של גלנט היא כי הטעות, בה הוא מודה ועליה הוא מצר, נעשתה על-ידי קבלן מטעמו, שביצע עבורו את הנטיעות בשטח שקיבל (35 דונם), והמשיך לטעת ברצף עוד כ-28 דונם נוספים. את הטעות, שגלנט מגדיר כטעות בתום לב, הוא תולה בנימוקים הכרוכים במלאכת הנטיעות, בעוד לו עצמו לא היתה, לפי הטענה, מעורבות בעניין.

(ב) התמשכות הליך פינוי השטח: דרך ההתנהלות של האלוף גלנט מרגע שהוברר לו, כי מדובר בכניסה לא מורשית מצידו, וכי עליו לפנות את השטח אליו הוא פלש, כאמור בסעיף (א) שלעיל.

הממצא: גם בעניין זה אין למעשה מחלוקת על כך שהאלוף גלנט לא פינה את השטח במשך **כארבע שנים** (ההדגשות במקור – ח"מ). על פי ההסבר שנתן האלוף גלנט בנושא זה – הוא העביר את הטיפול בעניין זה לבא כוחו המשפטי (דאז – תוספת שלי, ח"מ), שפתח במגעים עם גורמי המינהל והמושב. לדבריו הוא ביקש להימנע מעקירת העצים הנטועים בשטח הפלישה בבחינת "אל נא תעקור נטוע", ולוותר על זכויותיו בעצים הנטועים, כך שיישארו בשטח.

(ג) שימוש חורג בשטח ציבורי פתוח במושב: פרשת השימוש בשטח הציבורי הפתוח שבסמוך לביתו למטרת יצירת דרכי גישה שנבנו ללא היתרי בניה. הממצא: האלוף גלנט עשה שימוש חורג בשטח הציבורי הפתוח הסמוך לביתו המיועד לכלל – לצורך מעבר רק לכלי רכבו. אין חולק, כי שטח ציבורי פתוח שייך לכלל הציבור, ובמקרה זה עשה האלוף גלנט שימוש בשטח לא לו.

(ד) הצגת עובדות מול רשויות שלטוניות: דרך הצגת העובדות על ידי האלוף גלנט מול הרשויות השונות.

בהקשר זה נמצאו שני עניינים שנראים כראויים לתשומת לב:

הראשון – בכתב התגובה לבקשה למתן צו איסור שימוש חורג שהוגש מטעמם של גלנט ואשתו לבית משפט השלום בחדרה, בהליך הפסקת השימוש החורג בשטח הציבורי (ב"ש 2060/07), צוין כי: "במהלך הבניה התברר למשיבים כי נדרשת להם תוספת בניה של כ-40 מ"ר במבנה המגורים. מאחר שהמשיבים הם שומרי חוק, הם פנו לרשויות התכנון **טרם** ביצעו תוספת הבניה על מנת לקבל את האישורים הנדרשים, והגישו בקשה להיתר בניה כדין" [ההדגשה במקור – ח"מ]. תגובה זו נתמכה בתצהיר, שנחתם על ידי האלוף גלנט, ובו צוין כי למיטב ידיעתו העובדות המפורטות בכתב התגובה הן נכונות.

הממצא: ממסמכים שהגיעו לידי המבקר עולה כי האלוף גלנט ביקש היתר בניה הכולל את החריגות שעשה במהלך הבניה לאחר תום הבניה, כדי להכשיר אותן בדיעבד (ההדגשה במקור – ח"מ).

טענת האלוף גלנט ופרקליטו בפני המבקר היתה שלא ניתן היה בידם לברר את העניין עד תום, לאור הזמן הקצר שעמד לרשותם ותשובת היועמ"ש מתאריך 20.1.2011. מכל מקום, לדבריהם, אין מקום לזקוף לחובתו עניין שהיה בטיפולו של עורך הדין, שניסח את המסמך. אין חולק כי על התצהיר חתום האלוף גלנט, כמי שמאשר את נכונות העובדות בתצהיר, לאחר שהוזהר כחוק.

השני – מכתב מתאריך 18.2.2003, כתוב בכתב יד וחתום על ידי גלנט, אל המחלקה החקלאית במינהל מקרקעי ישראל בחיפה, שבו הוא מבקש לנטוע עצי זית (בעיבוד רב-שנתי) בחלקה המצויה בחזקתו, אותה קיבל בשנת 2001 לצורך עיבוד עונתי. במכתב מצוין כי: "החלקה הנ"ל מעובדת על ידי מזה מספר שנים". התברר כי בפועל החלקה לא עובדה על ידו.

(ה) מעורבות הרשויות השלטוניות: מהממצאים עלה חשש לכך שרשויות שונות נהגו בעניינו של האלוף גלנט בדרך מקלה ולפנים משורת הדין, ולכך מצטרף חשש שהדבר אף נבע מרום מעמדו של גלנט.

בסוף הודעת הדובר הוספה הערה מטעמו של המבקר, על פיה לא ניתן להתעלם בהקשר זה גם מן התרבות הכללית הבלתי תקינה שנחשפה במהלך הבדיקה באשר להתנהלות רשויות המינהל, וכי בדיקת תפקודן של אלה ראוייה לבחינה נפרדת.

(ד) לאחר קבלת ממצאי בדיקת המבקר – הגיש היועמ"ש חוות דעת מפורטת בעניין מינויו של גלנט לתפקיד הרמטכ"ל, לידי ראש הממשלה ושר הביטחון (להלן: חוות הדעת הראשונה – ראו: נספח ע/4 לעתירה). בחוות הדעת האמורה, נסקרה השתלשלות האירועים עד אותו מועד (לרבות טיפולה של ועדת טירקל

במכלול), ונקבעה המסכת העובדתית הרלוונטית כדלקמן (האמור הוא על פי מה שנכתב על ידי היועמ"ש בסעיף 4 לחוות דעתו השניה, שאליה אתייחס בפיסקאות 7-6 שלהלן):

- א. חניית ביתו של גלנט נכנתה, בסביבות ראשית שנות ה-2000, על שטח שייעודו התכנוני הוא שטח ציבורי פתוח. בהיעדר דרכי גישה מאושרות לחנייה זו ולצורך גישה אליה חרף זאת, עשה גלנט בתיאום עם ועד המושב, שימוש שלא כדין בדרכים שהוכשרו למעבר כלי רכב בעיקרן עבורו, על-ידי המושב, אף כאן בשטחים ציבוריים פתוחים;
 - ב. בשנת 2005, נטע קבלן מטעמו של גלנט עצי זיתים בשטח רחב-היקף (כ-28 דונמים) שבו לא היו לגלנט זכויות קנייניות או חוזיות כלשהן;
 - ג. חרף פניות ודרישות שנמסרו לגלנט על ידי הרשויות המוסמכות הרלוונטיות נמנע גלנט מהפסקת שימושים לא חוקיים אלה במשך תקופה ארוכה ביותר. במקרה אחד, אשר נגע לשימוש בכלי רכב בדרך המיועדת להולכי רגל, היה צורך לנקוט בפניה לבית המשפט לשם הוצאת צו שיפוטי להפסקת השימוש בכלי רכב. במקרה השני, אשר נגע לנטיעת עצי זית בשטח שלא היה כאמור שלו, ההסכמה מצדו של גלנט להעתקת העצים באה רק כשנתיים לאחר מכתב הדרישה של מינהל מקרקעי ישראל ולאחר הגשת עתירה בנושא, וחלפו יותר משלוש שנים מאז מכתב הדרישה הראשון ועד שהועתקו העצים בפועל.
- (ראו: פסקה 4 לחוות הדעת מטעם היועמ"ש, מתאריך 11.5.2015, המסומנת מ/ש/2 בתגובה המקדמית מטעם המשיבים 1-3, ואשר תיקרא להלן – חוות הדעת השניה של היועמ"ש).

עוד עלה מחומר הבדיקה שנעשתה עד אז כי במספר מקרים הוצגו על-ידי גלנט מצגים, אשר לא תאמו את העובדות לאשורן, ולמצער לא היו מדויקים ומלאים (לפירוט ראו פסקה 6 לחוות דעתו השניה של היועמ"ש).

כאן המקום לציין כי בסיכומה של חוות הדעת הראשונה הביע היועמ"ש עמדה מסויגת באשר למינויו של גלנט לתפקיד הרמטכ"ל, וכך נכתב שם:

"התמונה המצטיירת ממכלול נסיבות העניין היא, כי במהלכים השונים שנקט ביחס לנחלתו ולבית מגוריו

במושב עמיקם לא פעל האלוף גלנט על פי הוראות הדין ואף לא עשה כן לאחר דרישות שהופנו אליו על ידי הרשויות המוסמכות. מנושא תפקיד בכיר ביותר בצבא ההגנה לישראל, ובוודאי ממי שנושא עיניו לתפקיד הבכיר ביותר, מצופה שינהג כדין. כמו כן ולמצער, לא הקפיד האלוף גלנט על הצגה מדויקת של העובדות במסגרת מגעיו עם הרשויות הנוגעות בדבר. ההתנהגות הכללית העולה מהמסכת העובדתית שנפרשה כעת היא של אדם העושה, במקרים לא מעטים, דין לעצמו, תוך קביעת עובדות בשטח, עובדות לגביהן בחלק מהמקרים מתקבל אישור בדיעבד תוך הסתייעות בגורמים בכירים שונים לצורך כך.

(...)

לאחר שנשקלו שתי כפות המאזניים, השיקולים ביחס להתנהלותו של האלוף גלנט מזה והשיקולים הנוספים מזה, ואף כי לא נמצא שיש מניעה משפטית לכך, הותרת ההחלטה בדבר מינויו של האלוף גלנט לתפקיד הרמטכ"ל מעוררת קשיים משפטיים משמעותיים באשר לסבירותה. בנוסף, ספק אם ראוי מבחינה ערכית להותיר בעינה את ההחלטה בדבר המינוי. עם זאת החלטה סופית בענין זה מסורה לממשלה".

(שם, בפיסקאות 46 ו-50 לחוות הדעת הראשונה – נספח ע/4 לעתירה).

ה) בעקבות חוות הדעת הראשונה הנ"ל – ממשלת ישראל החליטה לחזור בה ממינויו של גלנט לתפקיד הרמטכ"ל. לנוכח זאת, העתירה ב-בג"צ התנועה הירוקה התייתרה ונמחקה.

גלנט פנה לעבוד בשוק הפרטי, ופירוט נוסף של ממצאי בדיקתו של מבקר המדינה בדבר "פרשת הקרקעות" לא פורסמו.

5. בחודש ינואר 2015 הצטרף גלנט למפלגת "כולנו", בראשות חה"כ משה כחלון (הוא המשיב 6 בעתירה שלפנינו), והוצב במקום השני ברשימת מפלגת כולנו לכנסת. בעקבות חתימת ההסכם הקואליציוני בין: סיעת "הליכוד" לבין: סיעת "כולנו", שנזכר בפיסקה 3 שלעיל, ועל רקע הכוונה שהסתמנה למנות את גלנט לשר הבינוי – היועץ המשפטי לממשלה פנה לראש הממשלה, והציג בפניו את התשתית הנדרשת לצורך קבלת החלטה בעניין כשירותו של גלנט לכהן בתפקיד האמור, לאור מעורבותו הנטענת ב"פרשת הקרקעות" הנ"ל.

בתאריך 11.5.2015, הגיש היועמ"ש חוות דעת מפורטת בנושא זה לראש הממשלה וליועץ המשפטי לכנסת, אשר הועברה אף לעיון חברי הכנסת, בתאריך 13.5.2015, ערב הצבעת האמון בממשלה (לעיל ולהלן: חוות הדעת השניה; תצלומה צורף כאמור כ-מ/ש/2 לתגובה המקדמית מטעם המשיבים 1-3).

6. עמדתו הבסיסית של היועמ"ש, כפי שהשתקפה בחוות הדעת השניה, היתה כי אין פגם משפטי במינויו של גלנט לשר הבינוי, וכך נכתב בפיסקה 14 שם:

"אף שבהתנהלותו של גלנט בפרשות הקרקעות היה, לדעתי, כדי להצביע על התנהגות בלתי-ראויה ברמה האתית והציבורית, אין לומר לטעמי כי היא מקימה מניעה משפטית למינויו כעת לתפקיד שר בממשלת ישראל, ובכלל זאת לתפקיד שר הבינוי".

בהקשר זה יוער כי היועמ"ש מצא להדגיש בפיסקה 12 לחוות דעתו השניה שהטענות כלפי גלנט מעולם לא הבשילו לכדי אישום פלילי נגדו, ואביא את הדברים במלואם:

"לצד הפגמים שנפלו כמתואר בהתנהלותו של גלנט בפרשות הקרקעות, יש להדגיש כי העניינים שבהם דובר לא הגיעו לכדי הגשת כתב-אישום כנגדו, לא כל שכן לכדי הרשעה בפלילים. כך, השאלה האם יש מקום לנקוט בהליכים פליליים בגין עבירות על חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965, בהקשר לעבודות ושימוש שנעשו על-ידי גלנט בשטח הציבורי הפתוח נבחנה על-ידי המחלקה לאכיפת דיני מקרקעין בפרקליטות המדינה, אך לבסוף הוחלט בהקשר זה לקבל את המלצת תובעת הוועדה המקומית שלא לעשות כן, וזאת לנוכח מכלול הנסיבות, ובין היתר בהתחשב בכך שחלק מהעבודות בשטח הציבורי הפתוח לא נעשו על ידי גלנט עצמו ונוכח חוסר הסבירות ביחס למצב התכנוני החל ביחס לחלק מהנחלה".

7. בעקבות עיון בחוות הדעת השניה החליט מי שהיה אז המיועד לראשות הממשלה (חה"כ בנימין נתניהו) לכלול את חה"כ גלנט בממשלתו.

לאחר שהממשלה כוננה וגלנט מונה כשר הבינוי והצהיר אמונים, תוקנה כאמור העתירה שלפנינו ובמסגרת העתירה המתקנת ביקשה העותרת כי נוציא מלפנינו צווים על תנאי המורים כדלקמן:

למשיב 1 – להעביר את גלנט מכהונתו כשר הבינוי ו/או לבטל את מינויו;

למשיב 2 – לחזור בו מחוות דעתו, שלפיה אין מניעה משפטית למנות את גלנט לשר הבינוי;

ולמשיב 3 – להשלים את הליכי הבדיקה של "פרשת הקרקעות" ולפרסם את הדו"ח המלא בעניינו של גלנט בהקשר זה.

להשלמת התמונה יצוין כי בקשותיה של העותרת למתן צווי ביניים בהליך – נדחו בגדרי החלטותיהן של חברות: השופטת א' חיות, מתאריך 5.5.2015, והשופטת ע' ברוך, מתאריך 20.5.2015.

עוד יוער כי במסגרת הדיון שהתקיים בפנינו בתאריך 7.7.2015, החלטנו, בהסכמת הצדדים, למחוק את המשיבה 7 (היא הכנסת), מעתירה זו.

8. כאן המקום להזכיר עוד כי ביני לביני, בתאריך 19.5.2015, הממשלה קיבלה לאחר כינונה החלטה להעביר את סמכויותיו של שר הבינוי והשיכון על פי חוק רשות מקרקעי ישראל, התש"ך-1960 (להלן חוק הרשות, או החוק) – לשר האוצר, ובתוך כך גם להעביר את "שטח הפעולה של רשות מקרקעי ישראל משרד הבינוי למשרד האוצר" (ראו: סעיף 1 להחלטת הממשלה בנושא "התאמת מבנה ניהול הנדל"ן והתכנון בממשלה להתמודדות עם משבר הדיור", המסומנת מ/ש3 לתגובה מטעם המשיבים 1-3).

בהודעת עדכון שהוגשה מטעם המשיבים 1-3 בתאריך 30.6.2015 נמסר כי החלטת הממשלה האמורה נכנסה לתוקף עוד באותו היום, וזאת לאחר שנתקבלו בכנסת האישורים הדרושים לכך.

9. לסיום פרק זה אוסיף כי בהודעה נוספת מטעם המשיבים 1-3, שהוגשה לנו בתאריך 6.8.2015, הובהר כי החלטת הממשלה הנ"ל תוקנה בהחלטה נוספת, אשר

אשרה על-ידי הכנסת בתאריך 13.7.2015 (להלן: ההחלטה המתקנת). על פי ההחלטה המתקנת, שר הבינוי ימשיך להחזיק בסמכות אחת הקבועה בחוק הרשות, היא הסמכות למנות נציג מקרב משרדו במועצת מקרקעי ישראל, לפי סעיף 4א(א)(5) לחוק הרשות. המשיבים 1-3 הדגישו, במסגרת הודעת העדכון הנ"ל, כי הסיבה להותרת הסמכות האמורה בידי שר הבינוי, היא להבטיח את ייצוגו של משרד הבינוי, אשר ליבת עיסוקו היא במקרקעין, ובכלל זה במקרקעי המדינה – במועצת מקרקעי ישראל.

10. בתגובה להודעת העדכון הנ"ל, הגישה העותרת, בתאריך 13.8.2015, בקשה למתן שני צווי ביניים נוספים, כדלקמן:

האחד – כנגד המשיב 8, המורה לו להימנע ממינויו של נציג מטעמו למועצת מקרקעי ישראל בהתאם לסמכות שהוקנתה לו בחוק הרשות.

השני – כנגד המשיב 1, המורה לו להימנע מלדון, או לאשר את מינויו של נציג מטעם המשיב 8 למועצת מקרקעי ישראל – עד להכרעה בעתירה זו.

יוער כי בשל סמיכות הזמנים הקרובה בין הגשת הבקשה הנ"ל לבין מועד מתן פסק-הדין במכלול שלפנינו – לא ראינו להוציא צווי ביניים כמבוקש, מה גם שצווים אלה אינם מתחייבים, לנוכח התוצאה שאליה הגענו.

עתה אפרט בתמציתיות את טענות הצדדים בעתירה שלפנינו.

טענות הצדדים

11. טענתה המרכזית של העותרת הינה כי לנוכח התנהלותו של גלנט במסגרת "פרשת הקרקעות" – מינויו דווקא לשר הבינוי פוגע אנושות באמון הציבור ברשויות השלטון ובטוהר השירות הציבורי. הטעם לכך נעוץ בזיקה העמוקה השוררת, לשיטת העותרת, בין תחומי האחריות של גלנט כשר הבינוי, לבין ההתנהגות הפסולה המיוחסת לו ב"פרשת הקרקעות". לתפיסת העותרת, אין זה

ראוי כי מי שפעל בעבר בצורה לא נאותה בענייני מקרקעין ובניגוד לחוקי התכנון והבניה, באופן שהוביל אפילו לביטול מינויו כרמטכ"ל, יתמנה כיום לשר העוסק במקרקעין. העותרת טוענת כי בנסיבות אלה, סמכותו של ראש הממשלה להעביר שר מכהונתו לפי סעיף 22(ב) לחוק-יסוד: הממשלה הופכת ל"סמכות שבחובה" ובמובן זה, ההחלטה שלא להפעילה חורגת ממתחם הסבירות באופן קיצוני.

בהקשר זה, העותרת טוענת עוד כי אין בעובדה שמעולם לא הוגש נגד גלנט כתב אישום בגין המעשים המיוחסים לו ב"פרשת הקרקעות" – כדי להפחית מחומרתם, או מהפסול המוסרי והערכי שדבק בהם. העותרת אף מוסיפה כי אין נפקא מינה בכך שחלף פרק זמן ניכר מאז אירועי "פרשת הקרקעות", וזאת לאור הקשר ההדוק שבין תפקידיו של גלנט כשר הבינוי לבין "הפגמים שנפלו בהתנהלותו הקלוקלת", כהתבטאותה.

12. טענה נוספת המצויה בפי העותרת הינה כי אי פרסום דו"ח מבקר המדינה בעניינו של גלנט פוגע ב"זכות הציבור לדעת" ומסכל את האפשרות להעמיד את המינוי, מושא עתירה זו, תחת שבט הביקורת הציבורית.

13. המשיבים סומכים, מצדם, את ידיהם על חוות הדעת השניה מטעם היועמ"ש, וטוענים כי לא קיימת מניעה משפטית למנות את גלנט לשר הבינוי.

המשיבים מדגישים את אופייה הייחודי של הסמכות הקבועה בסעיף 22(ב) לחוק-יסוד: הממשלה להעביר שר מכהונתו, וטוענים כי סמכותו זו של ראש הממשלה הוכרה בפסיקה כסמכות רחבה שבשיקול-דעת, אשר מתחם ההתערבות השיפוטית בה – צר. המשיבים מוסיפים עוד כי צמצום הביקורת השיפוטית על הפעלת הסמכות האמורה מתחייב אף מכך שמינויים של שרי הממשלה עובר תחת שבט הביקורת של הכנסת.

בשים לב למתחם הביקורת השיפוטית הצר האמור – המשיבים חוזרים על הנימוקים שהובאו בחוות דעתו השניה של היועמ"ש, שקבע כאמור כי אין פסול משפטי במינויו של גלנט, ובהקשרים אלה הם מדגישים וגורסים כך:

(א) רשויות האכיפה החליטו, לאחר בחינת הנושא, שלא להגיש כתב אישום כנגד גלנט בגין הפעולות שביצע במקרקעי הישוב עמיקם. הפסיקה קובעת, לשיטתם, כי במצב דברים זה תידרשנה "נסיבות קיצוניות ויוצאות-דופן כדי להקים חובה מן הדין על ראש הממשלה להימנע ממינויו או להעבירו מכהונתו". גישה זו מתחייבת, לתפיסתם, במיוחד לנוכח תנאי הכשירות להתמנות כשר הקבועים בחוק-יסוד: הממשלה, לפיהם פסילת מינויו של אדם תיעשה רק מקום בו הוא הורשע בעבירה שיש עמה קלון, נידון למאסר וטרם חלפה תקופה בת שבע שנים מן היום שבו סיים לרצות את עונשו, או מיום מתן פסק הדין, לפי המאוחר.

(ב) מאז אירועי "פרשת הקרקעות" חלף זמן רב (למעלה מ-5 שנים), ועיקר הליקויים שנתגלו בענייני המקרקעין של גלנט – כבר תוקנו (כך, לדוגמה, עצי הזית, אשר ניטעו שלא כדין – נעקרו מן השורש, ודרכי המעבר שנשללו בשטח הציבורי הפתוח – נחסמו). יתרה מכך, מעשיו אלו של גלנט כבר הובילו לביטול מינויו לתפקיד הרמטכ"ל (מה שעשוי היה להביאו לידי "חשבון נפש" ו"חינוך עצמי"), והוא אף צלח באחרונה את "מבחן הציבור" בכך שנבחר כחבר הכנסת.

(ג) לדעת היועמ"ש – לא מתקיימים במעשיו של גלנט הקריטריונים שנקבעו בפסיקה, לפסילת מינויו של אדם למשרה ציבורית, מאחר שלא נפל בהם פגם חמור דיו, המביא לכך שמינויו למשרה המיועדת יפגע "פגיעה מהותית ועמוקה בדמות השלטון בישראל" ויגרום "נזק ממשי ליחס הכבוד שהאזרח רוחש למוסדותיו".

המשיבים מדגישים עוד כי החלטת הממשלה להעביר את האחריות על רשות מקרקעי ישראל ממשדד הבינוי אל משרד האוצר – פותרת את הקושי המרכזי, עליו הצביעה העותרת בעתירה, בדבר הזיקה המובהקת שבין מעשיו של גלנט לבין תחומי אחריותו כשר הבינוי. במסגרת זו, המשיבים הוסיפו בשלב מאוחר יותר כי אין בהחלטה המתקנת, שעיקריה פורטו בפסקה 9 שלעיל, כדי לגרוע מגישתם, או לשנות מעמדתו של היועמ"ש ביחס לתקינותו המשפטית של המינוי, מושא עתירה זו.

14. לעניין השלמת בדיקתו של מבקר המדינה ופרסום דו"ח בעניינו של גלנט – המשיבים טוענים כי לא ניתן לפרסם את מלוא ממצאי הבדיקה שנערכה בשעתו (ואשר הועברו ליועמ"ש) כמות שהם, משום שהבדיקה הופסקה בשלב ראשוני יחסית, טרם שהממצאים גובשו לכדי "דו"ח ביקורת סופי הראוי להתפרסם ברבים" ולכך נדרשת השקעת משאבים נוספת. לצד זאת, הם סבורים כי לא קיימת כל עילה משפטית לחייב את משרד מבקר המדינה לעסוק דווקא כיום בסוגיה, מושא המכלול שלפנינו, ולהעדיף מטלה זו על פני עניינים חשובים ודחופים אחרים המונחים על שולחנו של המבקר. לטענת המשיבים, המבקר שקל את השקעת המשאבים הנדרשת כדי להביא לפרסום דו"ח מלא כיום (בחלוף למעלה מ-5 שנים מאז קרות האירועים), אל מול התועלת הגלומה בכך (בין היתר בשים לב לעובדה שהיועמ"ש כבר פירסם שתי חוות דעת בנושא) והחליט שיש למקד את מאמצי משרדו בבדיקתם של נושאים אחרים העומדים בראש סדר היום הציבורי הנוכחי. בהקשר זה המשיבים מפנים גם לפסיקתו של בית משפט זה, הקובעת כי היקף הביקורת השיפוטית על החלטות מבקר המדינה – ראוי שיהיה מצומצם ביותר.

15. מעבר לטיעוני המשיבים הנ"ל – המשיבה 4 טוענת כי משעה שהכנסת הביעה אמון בממשלה, בהתאם לחלוקת התיקים שהוצגה בפניה מבעוד מועד – השתנה המצב העובדתי והמשפטי באופן שמייתר את מכלול הסעדים המבוקשים בעתירה זו, אשר נוגעים אליה. זאת מאחר שכל הסעדים האמורים עוסקים בביטול הסכמותיה המקדמיות של המשיבה 4 במסגרת ההסכם הקואליציוני – ואין להן עוד נפקות משעה שחה"כ גלנט כבר הושבע כשר בממשלה.

16. חה"כ גלנט, פרס, מצדו, בתגובה המקדמית שהוגשה מטעמו, יריעה משפטית רחבה, התומכת בטענה כי שיקול הדעת הנתון לראש הממשלה בסוגיות של העברת שר מכהונה הוא רחב ביותר, ובית המשפט ימעט להתערב בו. בהקשר זה חה"כ גלנט טוען כי נסיבות עניינו קלות יותר מאלו שנדונו בעבר, ובגדרם הוכשר – מינויים של שרים, אשר הורשעו אפילו בפלילים.

גלנט סומך את טיעונו אף על עמדת היועמ"ש, שלפיה אין מניעה משפטית למנותו כשר הבינוי. אולם בניגוד לגרסה העובדתית המופיעה בחוות הדעת של היועמ"ש – הוא טוען כי תושבים רבים נוספים במושב עמיקם נפגעו מ"חוסר הבהירות התכנונית המאפיינת ישובים רבים במרחב הכפרי בישראל", וסבור שיש לזקוף עובדה זו לזכותו. בהקשר זה גלנט גם מלין על כך שניתנו לו, בשעתו, רק 48 שעות להתייחס לממצאי הבדיקה שערך מבקר המדינה בעניינו, תוך שנאסר עליו לשוחח עם העדים הרלוונטיים, ולכן, לשיטתו, נפלו טעויות בממצאי המבקר.

גלנט מוסיף וטוען בתגובתו כי יש לזקוף לזכותו גם את העובדה שהוא הביע חרטה וצער על מעשיו, וכן את הצעתו לשלם דמי חכירה בעבור השימוש שעשה בשטח החקלאי, אליו פלש (זאת במכתב מאת בא-כוחו דאז, מתאריך 16.1.2008 – ראו: נספח ע/21 לעתירה). לבסוף, גלנט מדגיש את תרומתו הרבה לביטחון המדינה במשך 35 שנות שירותו הצבאי, בגדרן כיהן בשורה של תפקידים בכירים, ביניהם: מפקד שייטת 13, מפקד אוגדת עזה, מפקד עוצבת עידן, ראש מטה במפקדת זרוע היבשה, המזכיר הצבאי של ראש הממשלה, ואלוף פיקוד דרום. לשיטתו של גלנט, אף מסיבה זו יש לדון אותו, בהקשר שבו עסקינו, לכף זכות.

17. זה המקום להעיר כי במסגרת הדיון שהתקיים בפנינו, הסכים בא-כוחו של גלנט כי נכריע בעתירה על-פי התשתית העובדתית שהוצגה בשתי חוות הדעת מטעם היועמ"ש, ועל-כן הוא חזר בו מהגרסאות העובדתיות הסותרות, שהועלו בתגובה המקדמית מטעם גלנט, תוך שהוא שומר בעבור גלנט את זכויותיו וטענותיו בעניין זה לעתיד, ככל שהדבר יתעורר (באשר לאפשרות להתבסס על ראיות מנהליות בהקשר למינויים ראו: בג"צ 6163/92 אייזנברג נ' שר הבינוי והשיכון מז(2) 229 (1993) (להלן: עניין אייזנברג). לביקורת על ההלכה בעניין אייזנברג, עיינו: אביגדור קלגסבלד "תפקיד ציבורי, 'עבר פלילי' וראיה מנהלית" המשפט ב 93 (1995)).

כעת, לאחר שפורטו הנתונים הצריכים לעניין והטיעונים השונים הוצגו –
אעבור לליבון הדברים.

18. לאחר עיון בעתירה, בתגובות ובהשלמות, על המסמכים הרבים שצורפו להן, ושמיעת טענות הצדדים בדיון שהתקיים בפנינו – הגעתי לכלל מסקנה כי דין העתירה להידחות, וכך אף אציע לחברתי הנשיאה, מ' נאור, ולחברי השופט, נ' הנדל, שנעשה.

אביא להלן את הנימוקים למסקנתי זו.

המסגרת הנורמטיבית

19. המסגרת הנורמטיבית לעניין כשירותם של שרי הממשלה קבועה בחוק-יסוד: הממשלה, אשר מורה, בסעיף 6 שבו, כדלקמן:

“(א) לא יתמנה לשר מי שאינו אזרח ישראלי ותושב ישראלי.

(ב) לא יתמנה לשר מי שמכהן במשרה או בתפקיד המפורטים בסעיף 7 לחוק-יסוד: הכנסת, אלא אם כן חדל לכהן באותה משרה או באותו תפקיד עובר למינויו או במועד מוקדם יותר, כפי שייקבע בחוק.

(ג) (1) לא יתמנה לשר מי שהורשע בעבירה ונידון לעונש מאסר וכיום מינויו טרם עברו שבע שנים מהיום שגמר לרצות את עונש המאסר או מיום מתן פסק הדין, לפי המאוחר, אלא אם כן קבע יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית כי אין עם העבירה שבה הורשע, בנסיבות הענין, משום קלון.

(2) יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לא יקבע כאמור בפסקה (1), אם קבע בית המשפט, לפי דין, כי יש עם העבירה שבה הורשע משום קלון.

(ד) לא יתמנה לשר מי שהוא בעל אזרחות שאינה ישראלית, אם דיני המדינה שהוא אזרח שלה מאפשרים את שחרורו מאזרחות זו, אלא לאחר שעשה את כל הדרוש מצדו לשם שחרורו ממנה.

(ה) חבר הכנסת שפרש מסיעתו ולא התפטר מכהונתו סמוך לפרישתו, לא יהיה לשר בתקופת כהונתה של אותה כנסת; הוראה זו לא תחול על התפלגות סיעה בתנאים שנקבעו בחוק; לענין סעיף קטן זה, “פרישה מסיעה” - כהגדרתה בסעיף 6א לחוק-יסוד: הכנסת.”

בהקשר זה, ראוי להזכיר גם את תנאי הפסלות הקבוע בסעיף 23(ב) לחוק היסוד, המורה כך:

"בית המשפט שהרשיע שר בעבירה, יקבע בפסק דינו אם יש באותה עבירה משום קלון; קבע בית המשפט כאמור, תיפסק כהונתו של השר ביום מתן פסק הדין".

20. הצדדים בעתירה שלפנינו, אינם חולקים על כך שגלנט **עומד בכל** תנאי הכשירות הקבועים בחוק-יסוד: הממשלה הנ"ל, וזאת משום שהמעשים המיוחסים לו, גם אם דבק בהם פסול מוסרי כלשהו – מעולם לא הובילו לידי הגשת כתב אישום נגדו, לא כל שכן להרשעתו בפלילים. לפיכך, השאלה העומדת לפתחנו כאן היא האם ההחלטה למנותו לשר הבינוי, חרף עמידתו בכל תנאי הכשירות הסטטוטוריים, היא בלתי סבירה בצורה כה קיצונית – עד כדי כך שיש לפוסלה, או שמא נפל בה פגם אחר כלשהו המצדיק את התערבותו של בית משפט זה.

לבחינתם של עניינים אלה אפנה עתה.

21. נקודת המוצא לדיון במכלול שלפנינו, לאחר שהוצגה המסגרת הנורמטיבית לעניין הכשירות, היא בסעיף 22(ב) לחוק-יסוד: הממשלה, המורה כך:

"(ב) ראש הממשלה רשאי, לאחר שהודיע לממשלה על כוונתו לעשות כן, להעביר שר מכהונתו; כהונתו של שר נפסקת כעבור 48 שעות לאחר שכתב ההעברה מכהונה נמסר לידיו, זולת אם חזר בו ראש הממשלה קודם לכן; הסתיימה התקופה האמורה ביום מנוחה, יידחה סיומה ליום שלאחר מכן שאינו יום מנוחה, והכל כפי שייקבע בחוק".

סעיף זה, מקנה לראש הממשלה סמכות רחבה ש"בשיקול דעת" להעביר שר מכהונתו, ותכליתה בוארה, זה מכבר, בפסיקתנו. כך, לדוגמה, קבע לגביה הנשיא (דאז) מ' שמגר באחת הפרשות:

"הסמכות [...] הנ"ל יכול שתופעל כדי לאפשר פעולתה התקינה של הממשלה ולהביא לפיטוריו של שר שאינו

משתלב במירקם הפעולה הממשלתית או הפועל בניגוד לעקרונות האחריות הקולקטיבית. אלה כמובן דוגמאות בלבד, שעניינן מה שמכונה בפי הרבים בשם "קלקולים". אולם, בכך אינו מתמצה תיאור גבולותיה של הסמכות [...] הנ"ל, שכלליותה מצביעה על רוחבה ועומקה. אין בכך גם תיאור מלוא התכלית החוקתית של ההוראה שבסעיף זה. הוראת החוק האמורה נועדה גם כדי לאפשר תגובה, בצורת העברה מן התפקיד, בשל אירוע חמור שבו מעורב חבר הממשלה, כאשר האירוע, יהיה זה מעשה או מחדל, משליך על מעמדה של הממשלה, על מראית פניה בעיני הציבור, יכולתה להנהיג ולשמש דוגמה, כשירותה להשריש אורחות התנהגות נאותות, ועיקר העיקרים, כאשר הדבר משליך על אמון הציבור בשיטת הממשל והשלטון שלנו, בערכים שעליהם בנויה שיטתנו השלטונית והחוקית ובחובות של האזרח מן השורה הקמות ועולות מכך" (ראו: בג"ץ 3094/93 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ממשלת ישראל, פ"ד מז(5) 404, 422 (1993) (להלן: עניין דרעי (1)).

אולם, הגם שהסמכות להעביר שר מכהונתו רחבה היא, אין משמעות הדבר כי היא בלתי מוגבלת. ראש הממשלה, ככל רשות שלטונית, כפוף גם לכללי המשפט המינהלי, ונדרש להפעיל את שיקול דעתו "בהגינות, ביושר, מתוך שיקולים ענייניים בלבד, ובסבירות" (ראו: בג"ץ 4267/93 אמיתי – אזרחים למען מינהל תקין וטוהר המידות נ' יצחק רבין, ראש ממשלת ישראל, פ"ד מז(5) 441, 461 (1993) (להלן: עניין פנחסי); בג"ץ 9223/10 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש הממשלה, בפסקה 23 (19.11.2012) (להלן: פרשת "אסון הכרמל") וכן עניין דרעי (1), בעמ' 422-423).

יוער כי לעניין זה, אין הבדל משמעותי בין הפעלת הסמכות לבין הימנעות מהפעלתה: גם החלטתו של ראש הממשלה שלא להפעיל את סמכותו להעביר שר מכהונתו, נתונה תחת שבט הביקורת השיפוטית, ותיבחן אף היא על-פי העקרונות הבסיסיים, שיוצאים מנקודת הנחה **שכשירות לחוד – ושיקול דעת לחוד** (עיינו: עניין פנחסי, בעמ' 457-459 ולאחרונה: בג"צ 3997/14 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' שר החוץ (12.2.2015) (להלן: עניין הנגבי (3)).

22. מהו, אם כן, היקף הביקורת השיפוטית הראוי על החלטתו של ראש הממשלה לפי סעיף 22(ב) לחוק היסוד?

כלל הוא כי היקף וטיב הביקורת השיפוטית על פעילותה של רשות שלטונית מוכתב על-פי מיהות הרשות המבוקרת וסוג ההחלטה או הסמכות, מושא הביקורת (השוו: בג"ץ 1993/03 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש הממשלה, מר אריאל שרון, פ"ד נ"ז (6), 817, 836-848 (2003) (להלן: עניין הנגבי (2))). הנה כי כן כאשר הרשות המועמדת לביקורת היא הממשלה, או ראש הממשלה – בית המשפט יגלה ריסון רב יותר בהתערבות בהחלטותיה, וזאת לאור מעמד הרם ותפקידם של גופים אלה. הדברים אמורים ביתר שאת, כאשר ההחלטה העומדת לביקורת היא, כבעניינו, כזו שזכתה באמון הכנסת, ובמיוחד בנסיבות שבהן המרכיב הפוליטי הגלום בה הוא בעל משקל משמעותי (ראו: פסקה 26 לפסק-דינו של חברי, הנשיא א' גרוניס בעניין הנגבי (3)).

הנה כי כן, הסמכות הקבועה בסעיף 22(ב) לחוק-יסוד: הממשלה משתלבת במארג ההסדרים בחוק היסוד הנ"ל, המכוננים את מעמדו המיוחד של ראש הממשלה, והיא נועדה, בין השאר, להבטיח את יכולתו להרכיב את הממשלה, לקבוע את זהות השרים המכהנים בה ואת תפקידיהם, וכן לנווט את פעילויותיה ואת יעדיה העיקריים (ראו: בג"ץ 5261/04 פוקס נ' ראש ממשלת ישראל, פ"ד נט(2) 446, 461 (2004) (להלן: עניין פוקס)). לפיכך, כבר נקבע בפסיקתנו כי שיקול הדעת הנתון לראש הממשלה מכוח סעיף 22(ב) לחוק היסוד, כמו גם מתחם הסבירות בגדרו הוא פועל במסגרת זו, הינם רחבים ביותר, וחובקים מגוון רב של שיקולים. ביסודם של אלו מצוי, בין היתר, הרצון להבטיח את יציבותה של הממשלה ויכולתה לתפקד כרשות המבצעת של המדינה. בהקשר זה, נקבעו זה מכבר, הדברים הבאים:

"שעה שהוא נדרש להפעיל את שיקול-דעתו, יכול ראש הממשלה ליתן דעתו גם להיבטים פרלמנטריים-פוליטיים, שהרי, כאמור, מגולמות בשר פונקציה פוליטית לצד פונקציה מינהלית. טבעי וגם מובן בעיניי שראש ממשלה יבקש לשמור על שלמות מבנה הממשלה לבל יתערער. למען הבטחת צורך חשוב וחיוני זה יוכל, במקרה המתאים, למחול על 'קלקולים' בהתנהגות השר, בהתבטאויות מצדו ואפילו בהתנכרות להחלטות מחייבות של הממשלה, כי כל אלה הם עדיין בתחום הפונקציה הפוליטית, הנבחנת ומבוקרת במישור האמינות לפני הכנסת ולפני הבוחר".

מגיעה כדי עבירה פלילית, תהיה חמורה במידה קיצונית כל כך, עד שיהיה זה בלתי סביר באופן קיצוני לאפשר לו להמשיך בכהונה" (ראו: עניין הנגבי (2), בעמ' 848-850).

בהקשר זה, הותוו בפסיקה שורה של קריטריונים לבחינת סבירותה של ההחלטה בדבר מינויו, או הפסקת כהונתו של שר, אשר נפל דופי בהתנהגותו. על מגוון שיקולים אלה, עמד זה מקרוב חברי, הנשיא (בדימ') א' גרוניס, בפסק-דינו בעניין מינויו של חה"כ צחי הנגבי לסגן שר החוץ, ואביא את דבריו במלואם:

"על בעל הסמכות לשקול, למשל, את חומרת העבירות המיוחסות למועמד והאם מדובר בעבירות אשר נועדו להגן על טוהר המידות ועל אמון הציבור ברשויות השלטון. נתון נוסף הוא האם מדובר בעבירות מתמשכות או בארוע חד-פעמי. כן יש ליתן משקל לחלוף הזמן ממועד ביצוע העבירות ועד למינוי. עוד יש לשקול האם מדובר במקרה שבו המשרה הציבורית שימשה ככלי לביצוע העבירה (...). בפסיקה נמנו שיקולים רלוונטיים נוספים, ובהם, האם הביע המועמד חרטה, האם נועדו המעשים לקדם את עניינו האישי, והאם בוצעו המעשים במתכוון או בהיסח הדעת (...). שיקולים אפשריים נוספים הם, למשל, חיוניותו של המועמד לתפקיד והאם ניתן למנות אחר תחתיו (...). מובן, שגם השאלה כלום יש קלון במעשים הנדונים היא בעלת משקל (...) מנגד, יש ליתן משקל גם לאינטרס בדבר שיקום העברייין והשתלבותו המחודשת בחברה (...). באמצעות שיקולים אלו יש לבחון, כך נקבע, האם מעשיו של המועמד מעידים על פגם ערכי מובנה בהתנהלותו, המשפיע על יכולתו למלא את התפקיד המיועד והמשליך על אמון הציבור בשירות הציבורי (...). עוד נפסק, כי כאשר מדובר ב"מקרה גבול", הרי שיש לכבד את מתחם שיקול הדעת הנתון לרשות הציבורית ולא להתערב בהחלטתה".

(ראו: עניין הנגבי (3), בפסקה 27; ההדגשות שלי – ח"מ).

27. כאן המקום להזכיר כי קיים שוני בין מידת ההתערבות השיפוטית הראויה בהחלטות לגבי מינויים מקצועיים לתפקידים בשירות המדינה, או גופים שלטוניים אחרים לבין מידת ההתערבות בהחלטות לגבי מינויים לכהונות של שר, או סגן שר.

אני נדרש לסוגיה זו, שכן העותרת ביקשה לקבוע דין אחד לאלה ולאלה, ואולם אין זה המצב המשפטי הנוהג. בית משפט זה עמד לא אחת על כך שהסממנים

הפוליטיים המובהקים הניצבים במרכזה של ההחלטה על מינוי שר, או סגן שר, מצדיקים להרחיב את מתחם סבירות שיקול הדעת של הגורם הממנה בהקשר זה, בעוד שלא כך הוא המצב לגבי מינויים שהם מקצועיים במהותם. שני טעמים ניתנו לשוני:

(א) להבדיל מעובדי ציבור, שחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, או הוראות סטטוטוריות מיוחדות אחרות חלים עליהם – אין שר וסגן שר מתמנים לתפקידיהם אלה רק על פי כישוריהם, סגולותיהם ומידותיהם האישיות. גם אינטרסים מפלגתיים וקואליציוניים עומדים ביסודם של מינויים כאלה (עיינו: דברי השופט א' גולדברג בעניין דרעי (1), שם בעמ' 428).

(ב) הסממנים הפוליטיים המובהקים הכרוכים במינוי של שר, או סגן שר ומעמדם של הממנים – מצדיקים הרחבה של שיקול הדעת של הגורם הממנה, לעומת שיקול הדעת הנתון למי שמחליט באשר למינוי בשירות המדינה, הצריך בעיקרון לבחור את הטוב ביותר בעת שהוא בוחר מאן דהוא, או מישהי לתפקיד, שהוא מקצועי במהותו (עיינו: עניין הנגבי (3), בפסקה 31 לפסק-דינו של הנשיא א' גרוניס). ממילא "כבתמונת מראה" – ההתערבות השיפוטית בשיקול דעת, שכרוך בו סממן פוליטי, צריכה להיות מתונה הרבה יותר.

28. זה המקום להעיר כי עד היום לא הותקן קוד אתי החל על חברי הממשלה, חרף פעילותן של וועדה ציבורית וועדת שרים בנושא, בהליך שהתמשך עד כה על פני קרוב לעשור. כללי אתיקה כאמור, יתכן והיו יכולים לשמש "אמת מידה נוספת" בידי ראש הממשלה "לצורך הפעלת שיקול דעתו לעניין מינוי שרים" ולתרום "לקידום ולביסוס תרבות שלטונית ראויה" (ראו: עניין דרעי (2), בפסקה 21 לפסק-דינה של חברתי השופטת א' חיות). פה רואה אני להצטרף לקריאתה של חברתי, השופטת א' חיות, שציינה בעניין דרעי (2) כי הגיע הזמן להשלים בהקדם את התקנת הקוד האתי הנ"ל – ואני תקווה שהדבר עשוי אף להוביל לצמצום מספר המקרים המובאים לפתחנו בנושאים אלה. אולם עד אז כפופים אנו לאמות המידה

הקיימות, אשר פותחו בפסיקה, לצורך ביקורת שיפוטית על החלטות ראש הממשלה ולפיהן אבחן גם את המקרה שלפנינו.

מן הכלל אל הפרט

29. העותרים טוענים כאמור כי לנוכח מעורבותו, לכאורה, של גלנט ב"פרשת הקרקעות", מינויו למשרת שר הבינוי דווקא – פוגעת אנושות באמון הציבור ברשויות השלטון ובטוהר המינהל הציבורי. בשים לב לתשתית הנורמטיבית שנפרשה לעיל, ולהיקפה הראוי של הביקורת השיפוטית על החלטות ראש הממשלה בהקשר זה – סבורני כי גם אם במעשיו של גלנט, כפי שהוצגו בחוות דעתו השניה של היועמ"ש אכן דבק פסול, הרי שההחלטה למנותו לשר מצויה בתוך מתחם סבירות שיקול הדעת של ראש הממשלה בהקשר למינוי שרים. אין בכך כדי לומר שלנוכח התנהלותו של חה"כ גלנט ב"פרשת הקרקעות", יתכן ומוטב היה שראש הממשלה וכן חה"כ גלנט היו מוצאים שיבוץ אחר של שרות לכישוריו של חה"כ גלנט, ואולם עילה משפטית להתערבות – לא קמה כאן.

אפרט להלן את הנימוקים למסקנתי זו:

ראשית – וכפי שכבר בואר לעיל – רשויות האכיפה בחנו את התנהלותו של גלנט ב"פרשת הקרקעות", והחליטו שלא להגיש כתב אישום נגדו. הלכה היא כי במקרים אלו יידרשו כאמור: "נסיבות קיצוניות ויוצאות-דופן, בכדי להקים חובה מן הדין על ראש-הממשלה, להימנע ממינויו [של שר] או להעבירו מכהונתו" (עניין הנגבי (2), בעמ' 851), שכן תנאי הכשירות הפורמליים התקיימו בו.

בענייננו, לא זו בלבד שלא ננקטו נגד גלנט הליכים פליליים בגין המעשים שיוחסו לו ב"פרשת הקרקעות", ומטבע הדברים – הוא אף לא נידון לעונש מאסר, או הורשע בעבירה שיש עמה קלון, אלא שכבר עברו למעלה מחמש שנים מאז. בהקשר זה נקבע בפסיקתנו כי: "ככל ש'מתרחקים' אנו מתנאי-הסף הסטטוטוריים,

כך נתקשה, על-פי ההלכה הקיימת, לראות במינוי שר (או באי-הפסקת כהונתו) מעשה החורג באופן קיצוני ממתחם הסבירות" (עניין הנגבי (3), וכן: עניין דרעי (2) בפסקאות 19-20), והדברים ברורים.

בשולי הדברים יוער עוד כי בית משפט זה מיאן, לא פעם, להתערב בהחלטותיו של ראש הממשלה למנות, או שלא להעביר מכהונה, שרים וסגני שרים, אפילו אלה הודשעו בעבר בפלילים (ראו: עניין הנגבי (1)-(3), עניין רמון) ועשינו כן, אך זה מקרוב, בעניין מינויו של חה"כ אריה (מכלוף) דרעי לשר הכלכלה ופיתוח הנגב והגליל, בממשלה הנוכחית (ראו: עניין דרעי (2), שנזכר לעיל. בהקשר זה יוער כי בקשה לדיון נוסף בפסק הדין בעניין דרעי (2) נדחתה לאחרונה בהחלטתו של חברי, השופט נ' הנדל, ב-דנג"ץ 5806/15 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש ממשלת ישראל (28.10.2015)).

הנה כי כן, מבלי לקבוע מסמרות לגבי מקרים אחרים, דומה כי לנוכח הנסיבות הקונקרטיות שבהן עסקינן כאן, יש להקיש בדרך של קל וחומר מהפסיקה בפרשות הנ"ל על ענייננו.

שנית – קיימות פה במכלול נסיבות מקלות רבות:

(1) עיקר הליקויים, אשר נתגלו בענייני המקרקעין של גלנט כבר תוקנו (אף כי עניין התשלום בעבור השימוש שעשה בשטח החקלאי אליו פלש, שלגביו הביע חה"כ גלנט את נכונותו להגיע להסדר (ראו: פסקה 5 למכתב ב"כ דאז של גלנט – נספח ע/21 לעתירה וסעיף 13.2 לתגובתו המקדמית של גלנט לעתירה, המפנה אליו) – טרם הושלם, וראוי איפוא שגם נושא זה יסתיים בהקדם האפשרי).

(2) עבר זמן ניכר יחסית מאז שהתרחשה "פרשת הקרקעות".

(3) גלנט צלח בינתיים הן את משוכת הביקורת הציבורית, בכך שנבחר כחבר כנסת, והן את משוכת הביקורת הפרלמנטרית, בכך שמינויו לשר הבינוי אושר

למעשה על ידי הכנסת, בעת שהביעה אמון בממשלה שהוצגה על-ידי חה"כ בנימין נתניהו.

לפיכך, דומה עלי כי לא מתקיימות בענייננו נסיבות קיצוניות ויוצאות דופן המצדיקות את התערבותנו בגדר החלטת המינוי, מושא העתירה.

30. שיקול נוסף התומך במסקנה שלא להתערב במינוי, נעוץ בהיקף סמכויותיו ותחומי אחריותו של גלנט בתפקידו כשר הבינוי. אכן, יש ממש בטענת העותרת, הסומכת על קביעות היועמ"ש, כי אם היתה מופקדת האחריות על רשות מקרקעי ישראל, בידי אדם שפעל, בין היתר, בניגוד לדיני המקרקעין הציבוריים, ואף ניצל את מעמדו ואת קשריו עם פקידי הרשות (המינהל דאז) כדי לקדם את טובתו האישית, תוך סטייה מהמדיניות הנוהגת – עלול היה להתעורר, לכאורה, קושי מאיין. יחד עם זאת, דומה כי החלטת הממשלה להעביר את האחריות על רשות מקרקעי ישראל – ממשד הבינוי אל משרד האוצר (למעט הסמכות המצומצמת למנות נציג ממשד הבינוי למועצת מקרקעי ישראל, שאף היא מותנית באישור הממשלה כולה מכוח סעיף 4א לחוק הרשות), מחלישה, למעשה, את הזיקה בין המעשים המיוחדים לגלנט לבין תחומי אחריותו כשר הבינוי – ובכך מוקהה הקושי האמור, כדי כך שאין הוא מאפשר לנו להתערב משפטית בהחלטתו של ראש הממשלה למנות את גלנט לשר הבינוי.

31. לצד כל האמור לעיל, ראוי לעמוד על שני שיקולים נוספים, המחזקים, אף הם, את המסקנה שאליה הגעתי:

ראשית, גלנט הביע חרטה ו"צער על הטעויות שעשה" וכן הכיר בכך ש"נפלו פגמים בהתנהלותו" (ראו: סעיף 13.1 לתגובתו המקדמית לעתירה). כפי שכבר בואר, הבעת חרטה נחשבת, בפסיקתנו, כשיקול שיש לקחתו בחשבון בעת מינויו לתפקיד ציבורי של אדם, אפילו הוא הורשע בפלילים (ראו: עניין הנגבי (3), בפסקה 27; עניין אייזנברג, בעמ' 265, וכן: בג"צ 5757/04 הס נ' סגן הרמטכ"ל, האלוף דן חלוץ, בפסקה 11 (12.2.2005)). על כך נאמר כבר גם במקורותינו:

"מודה ועוזב – ירוחם" (משלי, כ"א, י"ג). דומה כי משקלו וחשיבותו של שיקול זה במלאכת האיזון המינהלי – גדלים במקרים דוגמת זה שלפנינו, שבהם המעשים המכבידים ומעוררי הקושי, כלל לא עלו כדי הגשת כתב אישום, לא כל שכן – כדי הרשעה.

שנית, מעורבותו של גלנט בפרשה, מושא ענייננו, כבר הובילה, בשעתו, לביטול מינויו לתפקיד הרמטכ"ל. כפי שציין היועמ"ש, בפסקה 13 לחוות דעתו השניה, על כגון אלה נקבע בפסיקה כי: "הניסיון הקשה, בושת הפנים, החרטה [...] מביאים אדם לידי חשבון נפש, לחינוך עצמי ולהבנת עצמו ומשמעות תפקידו במימדים עמוקים יותר" (ראו: בג"צ 5562/07 שוסהיים נ' השר לביטחון פנים, בפסקה 29 (23.7.2009)), ויש לקוות כי כך אירע גם הפעם. הנה כי כן, דומה שאין זה ראוי כי אותם אירועים מן העבר ימשיכו "לרדוף" את גלנט עד כלות, ויחסמו שוב את אפשרותו להשתלב בתפקידים אליהם הוא נושא את עינו.

שלישית, הרבב שדבק, לכאורה, בהתנהגותו של גלנט במסגרת "פרשת הקרקעות", איננו יכול לבטל את המעלות וההישגים שיש לזקוף לזכותו בשל תרומתו הניכרת לביטחון המדינה, במשך עשרות שנות שירותו בצה"ל – בגדרן הוא מילא שורה של תפקידים בכירים ביותר והוביל מספר רב של מבצעים צבאיים. בניגוד לדיון במישור הפלילי שבו מתמקדים כולם (התביעה, ההגנה ובית המשפט) – בשלב הכרעת הדין – במסכת המצומצמת יחסית, שהיא מושא כתב האישום, בעת מינוי ציבורי (וכן בשלב גזר הדין בפלילים) יש להפעיל מבט הרבה יותר רחב ולבחון את כלל הנסיבות ולקחת בחשבון את מכלול פעילותו של האדם במהלך חייו, על האורות והצללים שבהם. מעשיו של גלנט בעבר מתחלקים לאלו הטובים ולאלו הבעייתיים ויש לדון אותו לפיכך, בהסתכלות כוללת, לא רק לכף חובה, אלא גם לכף זכות.

32. על רקע כל האמור לעיל – נראה איפוא שבחשבון כולל אכן אין עילה להתערב בהחלטתו של ראש הממשלה למנות את גלנט אפילו כשר הבינוי, במצב הנורמטיבי הנוהג – החלטה שקיבלה למעשה אף את אישור הכנסת.

33. אשר לטענות העותרת ביחס לבדיקת מבקר המדינה – אינני סבור שעלינו להתערב בהחלטתו של המבקר שלא להשלים את הבדיקה אותה פתח בשעתו בעניינו של גלנט, או לפרסם את הדו"ח המלא בהקשר זה. החלטה זו סבירה היא בנסיבות, ואיננה פוגעת, לשיטתי, ב"זכות הציבור לדעת", או באפשרות להעמיד את המינוי, מושא עתירה זו, תחת שבט הביקורת הציבורית, והעתירה ופסק הדין – יוכיחו.

אנמק את הדברים בקצרה להלן.

34. תפקידו של מבקר המדינה, העומדים לבחינה במכלול שלפנינו, נגזרים מהסמכות הרחבה המוקנית לו לפי חוק-יסוד: מבקר המדינה, ובפרט בסעיף 2 שבו, לערוך ביקורת יזומה. הסעיף הנ"ל, והסמכות הקבועה בו, משקפים את מעמדו של המבקר כרשות עצמאית, ובלתי תלויה, אשר מטבעה, מסור לה שיקול דעת רחב ביותר הן בבחירת הנושאים שיועמדו לביקורת, והן בעריכת הביקורת עצמה. על כן נקבע בפסיקתנו כי: "ביקורת המדינה היא כלי ממלכתי העומד על רגליו הוא, ותחומי פעולותיו חובקים את הביקורת שהוא מבצע (...)" [המבקר] קובע סדרי עדיפות לפי שיקוליו, על-פי המטרות והמשימות המוצבות לפניו על-ידי חיובי החוק ועל-ידי המציאות הנגלית לעיניו" (ראו: בג"צ 4914/94 טרנר נ' מבקרת המדינה, פ"ד מט(3) 771, 783, 788, בפסק דינו של הנשיא מ' שמגר שהיה בדעת מיעוט לעניין התוצאה; עיינו והשוו גם: מרים בן-פורת חוק-יסוד: מבקר המדינה 152, 176-177 (2005) (להלן: בן-פורת)).

מעמדו המיוחד של מבקר המדינה, כמו-גם היקף סמכותו לקיים הליכי ביקורת שונים – מחייבים כי בית משפט זה ינהג בזהירות רבה בבואו לבחון את סבירות פעילותו.

35. במקרה שלפנינו, המבקר בחן את המשאבים הנדרשים להשלמת הבדיקה וכתיבת הדו"ח בעניינו של גלנט כיום, בראי מטלות ביקורת אחרות העומדות לפתחו לעת הזו, בהתאם לתוכנית העבודה של משרדו – והגיע להחלטה כי עלותה של השקעת הזמן והמאמץ הכרוכים בכך, נופלת, באורח משמעותי, מן התועלת. החלטתו זו של המבקר יורדת, אם כן, לשורש שיקול דעתו המקצועי, ומצויה בליבת

תפקידו, כמי שמשקיף ממבט-על, ומתוך ראייה "רוחבית", על מכלול הגופים הנתונים לביקורתו, וקובע את סדר העדיפויות של הסוגיות העומדות לביקורת.

36. זאת ועוד – אחרת. ממצאיו של המבקר בהקשר שבו עסקינן כאן, היוו את התשתית לכתיבתן של שתי חוות דעת מקיפות ומפורטות מטעם היועמ"ש (האחרונה שבהן אף הועברה כאמור לעיונה של הכנסת, ערב הצבעת האמון בממשלה), ותמצית הממצאים אף פורסמה במסגרת הודעת הדובר, כפי שצוטטו הדברים בפסקה 4 שלעיל. לנוכח עובדה זו, וכן לאור הזמן הרב, באופן יחסי, שחלף מאז הופסקו הליכי הבדיקה, סבורני כי הפגיעה ב"זכות הציבור לדעת", ככל שקיימת, איננה אמורה להטות פה את הכף, מה גם שהבדיקה הופסקה, בין השאר, על רקע השתלשלות הטיפול ב"פרשת הקרקעות", והביאה לביטול מינויו של גלנט כרמטכ"ל והפיכתו לאזרח פרטי (שאיננו נתון, ככזה, לביקורת מבקר המדינה).

בנסיבות אלו, לא מצאתי כי החלטתו של המבקר לוקה, אם בכלל, וודאי לא באופן כזה המצדיק את התערבותנו. יתר על כן – לא ראוי, לשיטתי, כי נעמיד את שיקול דעתנו, במקום שיקול דעתו (ראו והשוו: בן-פורת, בעמ' 176-177 וההפניות שם).

37. מהטעם הנ"ל, אף אינני רואה לנכון כי נורה על פרסום ממצאי הבדיקה הגולמיים אליהם הגיע המבקר בשעתו בעניינו של גלנט, מעבר למה שכבר ראה אור בהודעת הדובר של משרד מבקר המדינה (ראו פסקה 4 לעיל). בהקשר זה מקובלת עלי טענת המשיבים כי פרסום דו"ח גולמי שהכנתו טרם הושלמה, עלול לפגום בהליכי הביקורת התקינים במשרדו של מבקר המדינה, כמו-גם בערכים נוספים, לרבות: כבודו, או שמו הטוב של הגורם הנתון לביקורת.

וכך נקבע בפסיקתנו בנסיבות קרובות:

"בטרם פרסום, יש להקפיד כי הליכי הביקורת נעשו בצורה תקינה ומלאה, וכי כל מהלכי הבחינה והבדיקה של הגופים השונים המעורבים בהליך הביקורת ננקטו והושלמו, וכי הדרך הוכשרה לפרסום הממצאים בציבור (...). הפרסום לציבור חושף את ממצאי הביקורת בפני

כולי עלמא, על כל המשמעויות מכך לגורם המבוקר. מכאן, פרסום לציבור של ממצאי דו"ח ביקורת שטרם אושר כאמור הוא בדרך כלל אסור, על שום הנזק הרב שהוא עלול לגרום בראש וראשונה למבוקר, אך גם למעמדו של מבקר הפנים בעיני הציבור, במיוחד מקום שלאחר הפרסום המוקדם עשויים לחול שינויים בממצאי הביקורת עקב התערבות גופי הביקורת הנוספים". (ראו: בג"צ 7805/00 אלוני נ' מבקרת עיריית ירושלים, בפסקה 21 (11.5.2003)).

דומה עלי, איפוא, כי הפגיעה האפשרית בהליכי העבודה במשרד מבקר המדינה ובשמו הטוב של גלנט ואחרים, הכרוכה בפרסום הממצאים הגולמיים, שבגדרם לא ניתנה גם לגלנט וגם לאחרים שהות מספקת וזכות מלאה להגיב – עלולה לפגום יותר מאשר להועיל, וזאת במיוחד בשים לב לכך שהממצאים האמורים לא נותרו במחשכים, בניגוד לטענת העותרת, והאמור עד הנה – יוכיח.

38. לנוכח כל האמור לעיל – לא מצאתי כי יש בהחלטתו של המבקר שלא להשלים את הליכי הבדיקה שהחלו אצלו בעניינו של גלנט, או לפרסם את ממצאי הבדיקה הגולמיים בהקשר זה פגם המצדיק את התערבותנו.

טרם סיום – הצצה למשפט המשווה

39. במשפט המשווה אין כמעט מקרים דוגמת אלה שהצריכו אצלנו פסיקה עניפה בעשרים וחמש השנים האחרונות (עניין דרעי (1) ו-2); עניין הנגבי (1), (2) ו-3); עניין גלנט (1) ו-2), ועתה העתירה שלפנינו, ופרשות אחרות). הטעם לכך נעוץ בעובדה שבבריטניה, ממנה שאבנו את יסודות המשפט החוקתי שלנו – די בנורמה הגורסת:

"It is not done!" (לא יעשה כן במקומותינו).

כך אף היה מקובל בישראל בשנות המדינה הראשונות. דא עקא שהמרחב הציבורי השתנה לרעה – הן בישראל, הן בבריטניה והן במדינות אחרות. עיינו: Rodney Brazier, *It is a Constitutional Issue: Fitness Ministerial Office in Manoj Narula v. the 1990s*, Public Law 431 (1994), ולאחרונה בהודו, בעניין: Union of India (27.8.2014), אליו הפניתי בעניין דרעי (2).

לפיכך יש איפוא רק לקוות שבעתיד נחזור למושכלות ראשונים והרצוי במרחב הציבורי יהפוך גם למצוי, כך שתכובד (בארץ ובעולם) אמירתו של Sir Ivos Jennings, שקבע:

"The most elementary qualification demanded of a minister is honesty and incorruptibility. It is, however, necessary not only that he should possess this qualification but also that he should appear to possess it."

(עיינו: HILAIRE BARNETT, CONSTITUTIONAL & ADMINISTRATIVE LAW (22 (10th ed., 2013).

סוף דבר

40. נשוב לענייננו. בסיום התגובה המקדמית מטעם חה"כ גלנט לעתירה נאמר כך:

"יואב גלנט אינו טוען כי התנהלותו ב"פרשת הקרקעות" היתה חפה משגיאות, אולם הליקויים תוקנו (לפני שנים); השנים – חלפו; הלקחים – הופקו, והמחיר (הכבד מאד) – שולם".

הנה כי כן, בהתחשב בהצהרה האמורה ובשים לב לעשייתו רבת הזכויות של חה"כ גלנט בעבר, ומתוך הנחה ותקווה שהלקחים אמנם הופקו והליקויים אכן תוקנו (ומה שנותר – יוסדר) – לא מצאנו שיש עילה משפטית ומקום להתערב במינוי, מושא העתירה.

41. סיכומו של דבר, אני סבור כי דין העתירה – להידחות על שני ראשיה, וכך אף אציע לחבריי שנעשה. בנסיבות העניין – מוצע עוד שלא נעשה צו להוצאות.

ש ו פ ט

הנשיאה מ' נאור:

גם לדעתי דין העתירה להידחות.

כשלעצמי, לא הייתי מסווגת את הסוגיה שלפנינו כסוגיית העברה מכהונה. השאלה שעלתה בעתירה שלפנינו היא האם יש מקום להתערבות במינויו של חבר הכנסת גלנט כשר הבינוי. כפי שציין חברי השופט ח' מלצר, העתירה הוגשה עוד קודם להשבעת הממשלה, ובמטרה למנוע את המינוי. דומה שגם חברי בוחן, למעשה, בחלקים מחוות דעתו את סוגיית המינוי עצמו ולא את סוגיית ההעברה מכהונה (ראו, למשל: פסקאות 30, 32-33, 39 לחוות דעתו). אולם גם כשבוחנים את הסוגיה על פי עילות ההתערבות בהחלטה על מינויו של חבר בממשלה – הנימוקים שהעלה חברי בפסקאות 29-32 לחוות דעתו מביאים לכלל מסקנה כי לא קמה עילה להתערבותנו במינוי.

ה נ ש י א ה

השופט נ' הנדל:

אני מצטרף בהסכמה לחוות דעתו המקיפה של חברי, השופט ח' מלצר, ולהערתה של חברתי, הנשיאה מ' נאור.

אשר להיקף הביקורת השיפוטית על שיקול הדעת המוקנה לראש ממשלת ישראל בענייני הרכבת ממשלתו – כמו גם ביחס לשיקולים המהותיים שעליו לבחון בבואו למנות לכהונת שר אדם שנפל בהתנהגותו דופי – ראו גם דברים שכתבתי לאחרונה בפרשת מינויו של ח"כ אריה מכלוף דרעי כשר בישראל (דנג"ץ 5806/15 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש ממשלת ישראל (28.10.2015)).

ש ו פ ט

הוחלט לדחות את העתירה, כאמור בפסק דינו של השופט ח' מלצר.

ניתן היום, כ"ח בחשון התשע"ו (10.11.2015).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ה נ ש י א ה

העותק כפוף לשינויי עריכה וניסוח. 15030590_K05.doc חש
מרכז מידע, טל' 077-2703333 ; אתר אינטרנט, www.court.gov.il